

МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Газета виходить з 24 червня 1928 року

№17-18 (2829-2830)

Вівторок,
25 жовтня 2011 року

Ціна договірна

ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Газета нагороджена срібною медаллю Всеукраїнського конкурсу «Вища школа»

ПОДІЯ МІСЯЦЯ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ ТРАНСПЛАНТОЛОГІВ

5 жовтня на базі Харківського національного медичного університету розпочав роботу V з'їзд трансплантологів України, на якому розглядалися питання нормативно-правового забезпечення та організації трансплантологічної служби України, клінічної трансплантації органів, тканин і клітин, а також експериментальної трансплантації, штучних органів та біоімплантів. У роботі з'їзду взяли участь понад 200 делегатів.

Відкрив форум президент з'їзду ректор університету В.М.Лісовий: «Нашому університету випала велика честь приймати всеукраїнський науковий форум трансплантологів. Сьогодні вітчизняна трансплантологія розвивається дуже інтенсивно, і розгляд основних напрямків – головне завдання з'їзду. Тим більше, саме в трансплантології необхідна раціональна організація й координація зусиль різних лікувальних установ, об'єднання зусиль клініцистів, учених і громадськості, удосконалення законодавчої бази».

Харківської облдержадміністрації О.В.Галацан. На адресу з'їзду надійшла вітальна телеграма від Міністра охорони здоров'я України О.В.Аніщенка, яку зачитав начальник відділу Департаменту лікувально-профілактичної допомоги МОЗ України М.П.Комаров. Заступник голови синодального відділу з питань охорони здоров'я й пасторської опіки медичних установ протоієрей Геннадій Ботенко вручив орден Агапіта Печерського І ст. В.М.Лісовому та грамоти за сумлінну працю від Блаженнішого митрополита Володимира професорам Н.М.Андоньєвій і В.В.Бублику.

Акція «Тому, хто дарує життя»

ма, про появу нових імен у науці.

У рамках з'їзду було продемонстровано майстер-клас, де вперше в Україні за участю головного спеціаліста з хірургії клінічної лікарні №2 м.Москви проф. Е.А.Галлямова виконано лапароскопічну мануально-асистовану донорську нефрэктомію для родинної трансплантації, яку провели співробітники Обласного клінічного центру урології і нефрології ім. В.І.Шаповала під керівництвом професора В.М.Лісового.

Донор та реципієнт після родинної трансплантації нирки

У ході з'їзду відбулися професійні дискусії учасників форуму, продуктивний обмін досвідом та новими ідеями. Під час церемонії закриття було прийнято резолюцію, де зазначені основні шляхи подальшого розвитку української трансплантології.

Сюжет телеканалу «Інтер» про стан трансплантології в Україні дивіться на сайті podrobnosti.ua.

Відкриття з'їзду

Із вітальними словами до учасників з'їзду звернулися представники Харківської міської та обласної влади: заступник Харківського міського голови з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення С.О.Горбунова-Рубан і начальник Головного управління охорони здоров'я

Запорізької медичної академії післядипломної освіти О.С.Ніконенко, голова асоціації трансплантологів України О.Г.Котенко, провідні спеціалісти в галузі трансплантології України, Росії, Білорусі, Чехії, Австрії, Польщі та ін.

Програма з'їзду включала близько 60 наукових доповідей, зроблених українськими й іноземними фахівцями. Основна тематика виступів була присвячена організаційним і практичним питанням розвитку трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів в Україні й країнах СНД, клінічній трансплантації органів, анестезіології та інтенсивній терапії в трансплантології, клітинним технологіям. Доповіді, представлені на з'їзді, мали високий науковий рівень і свідчили, зокре-

Операція онлайн з трансплантації нирки

ПОДІЇ МІСЯЦЯ

ВІДКРИТТЯ
МЕМОРІАЛЬНОЇ ДОШКИ

6 жовтня відбулася урочиста церемонія відкриття меморіальної дошки на будівлі ДО «Інститут дерматології та венерології» Ю.Ю. Вороному – піонеру вітчизняної трансплантології, автору першої у світовій практиці пересадки нирки.

Усе своє професійне життя Юрій Юрійович присвятив питанням трансплантології. З квітня 1933 р. на базі Всеукраїнського інституту невідкладної хірургії та переливання крові він здійснив першу у світі операцію з пересадки нирки від людини до людини.

Вшанувати пам'ять видатного вченого прийшли представники влади, медичної спільноти міста та студенти. «Справа Ю.Ю. Вороного не стоїть на місці, а продовжується його послідовниками. Учених достатньо, але небагато таких учнів, які зможуть увічнити пам'ять своїх вчителів. В.М. Лісовий є спадкоємцем та наступником діяльності Ю.Ю. Вороного», – сказав заст. голови Харківської облдержадміністрації з соціальних питань І.М. Шурма.

У свою чергу, заст. Харківського міського голови з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення С.О. Горбунова-Рубан зазначила, що відкриття меморіальної дошки видатному медику й вченому залишиться в історії міста і пам'яті людей.

«Хочу виразити радість та задоволення тим, що ми змогли увічнити пам'ять видатної людини, – звернувся до присутніх ректор Харківського національного медичного університету В.М. Лісовий. – Пам'ять про Ю.Ю. Вороного буде жити в серцях і справах харківських медиків завжди!»

Працюючи над створенням меморіальної дошки, народний художник України, почесний громадянин Харківської області скульптор Сайфаддін Гурбанов намагався відтворити психологічний портрет неординарної особистості, талановитого лікаря та вольової людини.

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

5 жовтня в інформаційному агентстві «Status-Quo» відбулася прес-конференція, присвячена питанням V з'їзду трансплантологів України.

У цьому заході взяли участь ректор Харківського національного медичного університету, керівник Харківського обласного клінічного центру урології й нефрології ім. В.І. Шаповала В.М. Лісовий, голова асоціації трансплантологів України О.Г. Котенко, головний трансплантолог республіки Білорусь, керівник республіканського науково-практичного центру трансплантології органів і тканин О.О. Руммо, провідний московський хірург-трансплантолог Е.А. Галлямов, а також представники радіо, газет і телебачення міста.

Під час зустрічі були розглянуті питання трансплантології як у цілому, так і стан та розвиток цієї галузі на сучасному етапі, лібералізація законодавчої бази, формування позитивного ставлення населення й мас-медіа до пересадки органів та довіри до лікаря, впровадження культури донорства в Україні.

Цінним надбанням став досвід трансплантологів республіки Білорусь і Росії, які розповіли про свої досягнення та звернули увагу на необхідні напрямки й перспективи розвитку цієї медичної галузі в Україні.

Запис прес-конференції дивіться на www.youtube.com.

ГРІНЛАЙТ MPS – АПАРАТ НОВОГО
ПОКОЛІННЯ

13 жовтня у Харківському обласному центрі урології й нефрології ім. В.І. Шаповала відбувся майстер-клас з малоінвазивної операції видалення аденоми простати.

Операція була виконана за допомогою нового обладнання – грінлайт MPS (зелений лазер), що дозволяє випарювати аденому передміхурової залози. При цьому використовується малоінвазивний метод, тобто без крововтрати й травматизації тканин. Операція триває 30-60 хвилин, і через добу пацієнт може бути виписаний з лікарні. Цю інноваційну технологію застосовують у світі протягом останніх 5 років.

«Апарат актуальний тим, що має відповідний спектр хвилі, тому використовувати це обладнання можна й у важкохворих, яких оперувати звичайним шляхом протипоказано», – прокоментував необхідність придбання обладнання ректор ХНМУ, керівник Харківського обласного центру урології й нефрології ім. В.І. Шаповала В.М. Лісовий.

На майстер-клас завітав заступник голови Харківської облдержадміністрації з соціальних питань І.М. Шурма. «У Харкові започатковано використання інноваційних технологій, – зазначив Ігор Михайлович, – і хоча апарат придбано за кошти комерційних структур, планується ввести реєстр соціально незахищених людей, яких буде прооперовано безкоштовно. Нас очікує копітка робота на рівні області, районів й самого Центру урології та нефрології».

ІНТЕРВ'Ю НОМЕРА

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ
НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

22 вересня цього року відбулося засідання вченої ради університету, присвячене підсумкам навчальної роботи у весняному семестрі, на якому з доповіддю виступив перший проректор з науково-педагогічної роботи проф. **В.А. Капустник**.

Про основні поточні проблеми навчального процесу та головні напрямки роботи у весняному семестрі Валерій Андрійович сьогодні розповідає нашим читачам.

В.М.: Валерій Андрійович, назвіть, будь ласка, проблемні сторони сучасного навчального процесу в університеті.

В.А.: Насамперед це організація навчального процесу з іноземними студентами, підготовка та складання Кроків, єдність навчальної і виховної роботи як запоруки високої якості навчального процесу.

За останні роки спостерігається тенденція до зростання контингенту іноземних студентів. Минулого навчального року кількість іноземців складала 2091 особу, що становить майже 40% загального контингенту нашого університету.

На жаль, останнім часом навчальній роботі з іноземним контингентом приділялося недостатньо уваги для такого великого відсотку, не вистачало контролю з боку деканатів. У деяких випадках це призвело до байдужого ставлення викладачів і навіть кафедр до навчального процесу: формально приймалися відпрацювання, підвищувалися оцінки. Залишається проблема кадрового забезпечення англomовної форми навчання. Хочу нагадати, що з урахуванням важливості та перспективності роботи з іноземними студентами ректорат вирішив присвятити проблемам англomовного навчання щорічну методичну конференцію у листопаді цього року.

Неодноразово було наголошено й на важливості роботи з першим курсом, адаптації першокурсників (як вітчизняних, так й іноземних) до навчального процесу. Минулого року було розпочато серйозне дослідження щодо адаптації студентів I курсу до навчання, результати якого було заслухано на вченій раді університету. Це велика робота із цікавими висновками, дуже актуальна, спрямована на те, щоб допомогти студентам-першокурсникам швидше та ефективніше долучитися до навчального процесу. Вона стала основою магістерських робіт і викликала зацікавленість на Всеукраїнській науково-методичній конференції в Тернополі, проте, на жаль, так і не зацікавила ані деканати, ані навчальну частину – нікого, крім її виконавців.

Не раз наголошувалося й на необхідності активізації роботи з іноземними земляцтвами як вагомій допомоги та опори в навчально-виховному процесі. Конфліктні ситуації минулого року зі студентами із Туркменістану, Іраку, Йорданії (найбільших на сьогодні земляцтв в університеті) якнайяскравіше свідчать про наші недоробки в цьому плані. Останнім часом значно збільшується контингент із афріканських країн та ближнього зарубіжжя (багато студентів із Азербайджану, Таджикистану) і навіть з інших міст України, вони також потребують індивідуального підходу.

В.М.: Які ж основні показники навчального процесу у весняному семестрі 2010-2011 навчального року?

В.А.: Якісна успішність по університету порівняно з минулим роком в цілому дещо підвищилась. На I-III курсі – на 2-3% серед

вітчизняних та іноземних студентів (до речі, вперше за останні роки). Це досить позитивна тенденція, адже без належної фундаментальної підготовки не може бути справжнього лікаря. На старших курсах якості навчання вітчизняних студентів зросла, проте в іноземних дещо зменшилась.

Щодо навчальної ситуації по курсах, ми проаналізували показники успішності I та II медичного факультетів як найбільш численних, із вагомим контрактним контингентом.

Знову хочу звернути увагу на підвищення успішності на I-III курсах. Хоча відмінників там тільки 19 (8 – на I медичному і 11 – на II медичному), дуже великий прошарок тих, хто вчиться на «4» та «5».

Однак різниця в результатах навчання бюджетних та контрактних студентів не зменшується, особливо непокоїть великий розрив між якістю їх навчання серед студентів I курсу (до 26 разів на користь бюджетників). Нагадаю, що контрактних студентів у нас майже половина, тож яких фахівців ми готуємо і про яку конкурентоспроможність може йти мова?

Кожного року ми констатуємо, що якості навчання контрактних студентів зменшується. При цьому показники якісної успішності бюджетного контингенту збільшуються (цього року на I курсі збільшилися вдвічі порівняно з минулим), і це стосується всіх курсів. У той же час результати «Кроків» майже однакові. Постає питання: не вже ми безсилі навчити контрактних студентів чи справа в іншому?

Таким чином, ситуація з показниками якісної успішності у контрактних студентів не відображає об'єктивної картини їх знань. На жаль, як і раніше, спостерігається боротьба за стипендію у бюджетних студентів і зменшення через контрактних студентів загальних показників кафедри. Саме тому цього навчального року ми зробили на I курсі змішані групи (контракт + бюджет) з надією, що не буде суб'єктивного ставлення до контрактних студентів, вони не відчуватимуть себе другорядним контингентом і матимуть можливість рівнятися на більш сильних однокурсників.

Якщо у вітчизняних студентів ми порівнюємо бюджет та контракт, то в іноземних стало традицією порівнювати навчання російськомовних та англomовних. Ми бачимо, що англomовні студенти мають кращі навчальні характеристики, зокрема на I курсі, який у нас завжди під особливою увагою.

В.М.: Що Ви побажаєте професорсько-викладацькому колективу?

В.А.: Насамперед, вважаю за необхідне нагадати, що основні проблемні ланки навчального процесу повинні стати предметом для подальшого обговорення на засіданнях учених рад факультетів та кафедральних колективів. А побажати хочу, як завжди, плідної роботи, витримки й терпіння!

В.М. Захаревич

ЗУСТРІЧ

ПАЛІАТИВНА
ДОПОМОГА
В УКРАЇНІ

29 вересня Харківський національний медичний університет відвідав Міністр охорони здоров'я України 2007-2010 рр., голова Всеукраїнської громадської організації «Ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги» **Василь Князевич**.

Василь Михайлович зустрівся зі студентами-старшокурсниками медичного університету й розповів про проблеми догляду за невиліковно хворими в Україні, а також про заходи, які потрібно вжити державі, щоб останні хвилини життя людини були достойними: «Медики повинні допомогти людині прожити тривале та красиве життя, але на превеликий жаль трапляються ситуації, коли медицина неспроможна врятувати хворого. Паліативна допомога полягає в тому, що медицина береться допомогти пацієнтам, яких врятувати вже не можна».

Паліативна допомога має такі ключові напрямки, як медичний, соціальний, юридичний та духовний. Філософія цієї допомоги направлена на трьох осіб: невиліковно хворого, медичний персонал та рідних пацієнта. Важливим питанням хоспісної допомоги є відбір лікарів, які могли б впевнити людину у власній гідності та підтримати в останні хвилини її життя. У рамках вирішення цієї проблеми постає питання волонтерства, де ключову роль повинні відігравати студенти-медики, які мають бути прикладом служіння людям, що потрапили в біду.

Таким чином вирішується проблема всього суспільства – допомагаючи один одному ми зможемо створити цивілізовану систему відносин між людьми.

ЄВРО-2012

РОБОЧА НАРАДА
З ВОЛОНТЕРАМИ
(ПОМІЧНИКАМИ ЛІКАРІВ)

20 вересня відбулася робоча нарада заступника начальника – начальника відділу медичної допомоги дорослому населенню Головного управління охорони здоров'я Харківської облдержадміністрації Г.М. Сіроштан з волонтерами (помічниками лікарів) Харківського національного медичного університету, які будуть задіяні у медичному забезпеченні заходів чемпіонату Європи 2012 під час проведення матчів на стадіоні «Металіст».

Галина Миколаївна ознайомила волонтерів із правилами медичного забезпечення спортивних заходів, серед яких медична допомога вболівальникам, гостям та командам під час проведення футбольних матчів, кількість медичних пунктів, їх склад та оснащення, склад медичного пішого патрулю та ін. До уваги присутніх були представлені основні вимоги УЄФА до медичного забезпечення чемпіонату Європи із футболу.

Обов'язки волонтера (помічника лікаря) дуже складні, тому вже зараз починається відпрацювання їх навичок протягом футбольних матчів чемпіонату України в м. Харкові. Щоб оволодіти основними правилами медичного забезпечення вболівальників та гостей під час футбольного чемпіонату Євро-2012, волонтерам потрібні увага, дисципліна та відповідальність.

ПРИСДНУЙСЯ ДО ДРУЖНОЇ
КОМАНДИ ВОЛОНТЕРІВ!

21 вересня в Харківському національному медичному університеті відбулася презентація методики та критеріїв відбору для участі у волонтерському русі «Волонтери приймаючого міста», яку представила студентка директор

центру «Довіра» Харківської міської ради Т.В. Дроздова.

Тетяна Володимирівна розповіла про умови, необхідні для того, щоб стати волонтером, механізм залучення та алгоритм їх відбору. У свою чергу, волонтери отримують унікальний досвід, нові знання та уміння, можливість спробувати себе у незвичайних ситуаціях, удосконалити навички спілкування іноземною мовою. До того ж волонтерство – це позитивні емоції, нові друзі та знайомства.

«Стань волонтером і приєднуйся до нашої молоді та дружної команди!» – таке гасло об'єднує студентську молоддь у волонтерський рух.

ДОВІДКА

Анкету та іншу інформацію про волонтерів шукайте на нашому сайті knuu.kharkov.ua у розділі «Культура і соціум».

КОНГРЕСС

XII НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС КАРДІОЛОГІВ –
ДЗЕРКАЛО СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ

Серцево-судинні захворювання є однією з найважливіших медико-соціальних проблем в Україні. Кількість людей, які страждають на захворювання системи кровообігу, сягає 25,8 млн. Показник смертності становить 65,2% і посідає одне з перших місць у Європі, як серед усього населення, так і серед населення працездатного віку.

У Києві з 21 по 23 вересня 2011 року відбувся XII Національний конгрес кардіологів України. Зі словами вітання виступив прем'єр-міністр України Микола Азаров. У своїй промові він зазначив, що 2011 рік характеризується двома славетними датами в історії вітчизняної кардіології: 135-річчя від дня народження видатного лікаря Н.Д. Стражеска та 75-річчя Національного наукового центру «Інститут кардіології», який носить ім'я цього відомого вченого. У своїй доповіді Микола Азаров наголосив на готовності Уряду розповсюдити практику м. Харкова відносно функціонування «Швидкої допомоги», де робота повністю інформатизована. В урочистому відкритті конгресу взяли участь міністр охорони здоров'я України Олександр Аніщенко, президент Національної Академії медичних наук Андрій Сердюк, директор Інституту кардіології Володимир Коваленко, які повідомили про вдосконалення організації надання високоспеціалізованої медичної допомоги.

У рамках конгресу відбулася Об'єднана сесія Європейського товариства кардіологів та Асоціації кардіологів України, пройшов спільний симпозиум Асоціації кардіологів України та міжнародного товариства здоров'я судин, був проведений IV Українсько-французький форум за участю провідних учених-кардіологів. У роботі конгресу взяли участь більше трьох тисяч учених і лікарів-кардіологів з усіх регіонів України та численні закордонні спеціалісти.

Участь колективу кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології університету й Харківської міської клінічної лікарні №27 у роботі конгресу була представлена двома доповідями та 21 тезою. Стендові доповіді висвітлювали патогенетичні аспекти сучасної кардіології. П.Г. Кравчун, Н.Г. Риндіна, Г.Ю. Титова представили доповідь на тему "Hepcidin as a mediator of iron homeostasis in anemic patients with chronic heart failure and chronic kidney disease", присвячену патогенезу анемії у хворих на хронічну серцеву недостатність у поєднанні з хронічною хворобою нирок. О.В. Ломакіна, П.Г. Кравчун, Д.В. Ольховський розкрили у своїй доповіді «Гіперурикемія та деякі показники лівого шлуночка у хворих з метаболічним синдромом при хронічній серцевій недостатності» питання впливу гіперурикемії на процеси ремоделювання міокарда лівого шлуночка, що є основою формування хронічної серцевої недостатності.

Важливі питання сучасної кардіології, які обговорювалися на Конгресі, буде впроваджено в навчальний процес, лікувальну роботу та наукову діяльність кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології.

Д.В. Ольховський, Н.Г. Риндіна, О.І. Залюбовська,
асистенти кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології

НЕЗАМЕНИМЫЙ ОПЫТ

4-7 сентября в г. Монпелье (Франция) состоялся XI Всемирный конгресс по эндометриозу, в котором приняли участие более 1200 делегатов из 73 стран.

Значительный интерес представляет распространенность заболевания, которое перестало быть только медицинской проблемой и приобретает все более выраженный социальный характер. Эндометриоз приводит к нарушению репродуктивной функции, снижению качества жизни пациенток, инвалидизации и растущему чувству собственной неполноценности.

На конгрессе были представлены новые этиопатогенетические составляющие в лечении эндометриозной болезни, предложены классификации и новые методы лечения глубокого инфильтрирующего эндометриоза, рассмотрены уникальные возможности для консервативной терапии патологии.

Сотрудники кафедры акушерства и гинекологии №2 университета подготовили для конференции два доклада: "Peculiarities of Immune Profile of Patients with External genital Endometriosis" (М.В. Самойлова, О.П. Танько, В.А. Бенюк) и "Clinical Features of Endometriosis Proceeding on Present stage in Ukraine" (О.П. Танько, М.В. Самойлова, Г.В. Мальцев, С.И. Гайворонская, Л.А. Выговская).

Представители Украины не только предоставили мировой медицине ценные данные, но и прибрали незаменимый опыт в диагностике, профилактике и лечении эндометриоза, что, несомненно, поможет улучшить лечение пациентов и качество их жизни.

О.П. Танько, профессор кафедры акушерства и гинекологии №2

НА ФОТО: проф. О.П. Танько, президент Всемирного общества по эндометриозу проф. Ганс Еверс, глава хирургической службы по акушерству и гинекологии Университета Милана проф. Паоло Верчеллини, проф. Одесского национального медицинского университета Т.А. Еременко.

П.Г. Кравчун, Г.В. Дзяк, О.Я. Бабак

КОНФЕРЕНЦІЯ

ЕВРОПЕЙСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ ПО БИОЭТИКЕ

С 15 по 17 сентября 2011 г. в г. Стамбул (Турецкая республика) проходила ежегодная конференция Европейской ассоциации центров медицинской этики (EACME) «Bioethics from a cross-cultural perspective». Украинскую делегацию представили проф. Т.С. Оспанова и проф. И.В. Сорокина (Харьков), А.А. Шевченко (Киев), которые выступили с устными докладами на тему «Этические проблемы в нефрологии» и «Преподавание биоэтики в Харьковском национальном медицинском университете». Материалы для этих докладов подготовлены авторскими коллективами и опубликованы в материалах конференции.

Встреча делегатов конференции проходила на территории Университета Стамбула на берегу Босфора, а на следующий вечер была организована поездка на теплоходе по проливу, во время которой участники смогли насладиться видами ночного города, приятной музыкой и беседами с единомышленниками. Пленарные лекции были посвящены таким вопросам, как «Биоэтика и гуманизм», «Европейская конвенция по биомедицине: платформа для диалога», «Права человека в биоэтике» и «Биоэтика и конфликтные ситуации».

Конференция и международная летняя школа по вопросам этического воспитания (Globalising European Bioethics Education Summer School), которая работала там же с 11 по 14 сентября, были организованы Турецкой Ассоциацией биоэтики (Turkish Bioethics Association) и Европейской ассоциацией центров медицинской этики (European Association for the Centres of Medical Ethics). В рамках школы в первую очередь обсуждались проблемы, связанные с особенностями «Европейской» и так называемой «Американской» биоэтики.

На конференции были представлены 130 докладов от 160 ведущих специалистов Европы и США, посвященные разным проблемам биоэтики, в том числе медицинской, и этическим проблемам научных исследований в биологии и медицине. Особенно интересным было обсуждение этических проблем, связанных с уходом за больными в терминальном состоянии, качеством жизни больных; биоэтических и правовых норм, которые касаются трансплантации органов и

клеток, проблем взаимоотношений врачей, доноров и реципиентов, постановки экспериментов на животных, использования клинического морфологического материала; вопросов этической экспертизы научных исследований. На 4-й секции, посвященной проблемам, связанным с преподаванием биоэтики и деонтологии в высших медицинских учебных заведениях, были представлены и доклады харьковской делегации, которые вызвали значительный интерес со стороны участников и активную дискуссию.

На заключительной пленарной сессии была принята резолюция конференции, которая констатировала, что прогресс современной науки требует обязательного использования этических принципов во всех сферах жизни.

Т.С. Оспанова, И.В. Сорокина

—ПОДЯКА—

Подякою міністра охорони здоров'я за вагомі досягнення у професійній діяльності та багаторічну сумлінну працю нагороджено **Валентину Миколаївну Петюніну, Олену Юрївну Литвиненко, Андрія Олександровича Сідорука**.

Подякою Харківської обласної ради за вагомий внесок у реалізацію державної політики за питань сім'ї, дітей, жінок та молоді, активну громадську діяльність, професіоналізм та відданість справі нагороджено асистента кафедри терапевтичної стоматології **Дар'ю Олександрівну Донцову**.

Харківська медична академія післядипломної освіти висловлює щире подяку студентам медичного університету та керівнику вокального гуртка **Ірині Георгіївни Вус** за надану допомогу в підготовці та проведенні святкового концерту на честь відкриття XI Всеукраїнського з'їзду лікарів.

ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ – «НЕІНФЕКЦІЙНА ЕПІДЕМІЯ» ХХІ СТОРІЧЧЯ

16 вересня 2011 року в Харківському національному медичному університеті на базі комунального закладу охорони здоров'я «Обласна клінічна лікарня – центр екстреної медичної допомоги та медичних катастроф» відбулася науково-практична конференція з міжнародною участю «Цукровий діабет як міждисциплінарна проблема: стандарти діагностики і лікування з позиції доказовості». Конференція була присвячена пам'яті видатного вченого, заслуженого діяча науки та техніки України, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри внутрішньої медицини №3 (1982-2009) **Володимира Миколайовича Хворостинки**.

Головними напрямками конференції стали питання новітніх технологій діагностики та лікування цукрового діабету з асоційованими захворюваннями. Цукровий діабет є серйозною медико-соціальною проблемою, «неінфекційною епідемією», від якої страждає більше 190 млн людей. Це обумовлено високим розповсюдженням патології, тенденцією до зростання кількості хворих, високим відсотком інвалідизації, хронічним перебігом, який визначає кумулятивний характер захворювання. Щорічно загальна кількість хворих зростає на 5,7%. За прогнозами експертів ВООЗ уже у 2025 році кількість осіб, які страждають від цієї недуги, буде складати близько 300 млн. В Україні зареєстровано понад мільйон хворих на цукровий діабет, однак ця цифра у 2,5 рази менша від реальної внаслідок недостатньо активного виявлення цукрового діабету. Декомпенсований цукровий діабет впливає на діяльність багатьох органів і систем хворих, що викликає кардіо- і цереброваскулярні порушення, ниркові та гепатобілярні захворювання у даного контингенту пацієнтів.

У роботі конференції взяли участь відомі фахівці України з терапії та ендокринології, а також кардіології, нефрології, педіатрії. Учасники прослухали більше 50 доповідей, 28 з яких було представлено на постерній сесії. Зацікавлення викликали доповіді щодо м'язово-суглобового синдрому у хворих на цукровий діабет, варіантів патогенетично обґрунтованої терапії неалкогольної жирової хвороби печінки та цукрового діабету 2-го типу, ураження нирок при цукровому діабеті, метаболічного синдрому і передчасного старіння серцево-судинної системи. Були висвітлені питання ролі дисфункції адипокінів та ендотелію в генезі кардіометаболічних порушень, взаємозв'язку ендокринної і ендокринної функції підшлункової залози в нормі й при патології тощо.

Думка про необхідність покращити якість життя діабетиків була лейтмотивом усієї конференції. Викладений принцип міждисциплінарного підходу потребує спільних зусиль цілої команди лікарів. Треба лише створити умови до заохочення лікарів і пацієнтів щодо підвищення якості безперервної допомоги хворим на цукровий діабет.

За результатами конференції було зроблено такі висновки: пріоритетним напрямком вважати проведення профілактичної діяльності серед населення, поширювати знання про раннє виявлення цукрового діабету та його хронічних ускладнень, модифікацію способу життя, важливість своєчасного звернення до лікарів.

Л.В. Журавльова, професор, завідувач кафедри ВМ №3,
Л.Р. Боброннікова, професор, **О.М. Кривоносова**, доцент

—ГРАМОТА—

Почесною грамотою Міністерства охорони здоров'я України за вагомий особистий внесок у розвиток охорони здоров'я та високий професіоналізм нагороджено професора кафедри психіатрії, наркології та медичної психології **Тетяну Петрівну Мозгову**, професора кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства **Тетяну Василівну Бездітко**, керівника вокального гуртка **Ірину Георгіївну Вус**, зав. кафедри біологічної хімії **Віктора Івановича Жукова**, доцента кафедри педіатрії №2 **Валентина Яковича Казанова**, зав. віварію **Юрія Євгеновича Шкарбута**.

ДЕНЬ ВЧИТЕЛЯ

У жовтні відзначається День вчителя – професійне свято представників однієї з незмінних професій, адже викладачі виконують велику суспільну місію – створюють майбутнє країни. Завдяки своїм зусиллям, старанням й досвіду вони готують достойних громадян, які надалі втілюють в життя отримані знання й принципи, бо вчитель не тільки навчає, а й виховує. Традиційно у нашому жовтневому випуску ви можете ознайомитися із матеріалом, присвяченим Дню вчителя.

ОДА ВИКЛАДАЧАМ

Всі у нас викладачі,
Що навчають від душі.
Гарно лекцію розкажуть,
Ще й наочно все покажуть.
Факти й приклади наводять,
Всю теорію – доводять.
Про кожного турбуються,
По-батьківськи піклуються.
Студента думку вислухат
Готовий викладач.
Урок, як килим висуват, –
Знатний оповідач.
Вчіть про лікарське ремесло,
Знання даруйте на весь світ
Хай буде злагода й добро,
Здоров'я й щастя, довгих літ!

Тетяна Петренко, IV мед. ф-т, II курс

КРУГЛИЙ СТИЛ

Життя в ім'я добра, високої духовності та святої віри

29 вересня в Харківському національному медичному університеті відбулося засідання круглого столу «Життя в ім'я добра, високої духовності та святої віри», присвячене життю, діяльності та священницькому служінню видатного хірурга й клініциста **Валентина Феліксовича Войно-Ясенецького**.

Студенти-першокурсники, що зібралися в актовому залі університету, з інтересом ознайомилися з життєвим та духовним надбанням геніального лікаря і талановитого проповідника архієпископа Луки (В.Ф. Войно-Ясенецького). Для майбутніх лікарів це приклад справжньої відданості покликанню, віри в Бога та безкорисливого служіння людям.

Про дві грані життя архієпископа Луки першокурсникам розповіла професор А.П. Алексеев, питанню єдності та протиріччя науки й релігії присвятив свою доповідь студент IV курсу Н. Багіров. Викладачі кафедри хірургії №1 і 2 Д.С. Єфі-

мов та М.О. Сикал звернули увагу на його наукову й практичну діяльність як лікаря-хірурга. Представник Наукової бібліотеки ХНМУ І.В. Камлик ознайомила присутніх із літературою про життя й діяльність В.Ф. Войно-Ясенецького.

Життя архієпископа Луки є прикладом духовного та громадянського подвигу, адже він звертав увагу багатьох до найвищих моральних цінностей.

...ЦИТАТЫ...

- «Если станете описывать мою жизнь, не пробуйте разделять хирурга и епископа. Образ, разделенный надвое, неизбежно окажется ложным».
- «Недолгие колебания кончились решением, что я не вправе заниматься тем, что мне нравится, но обязан заниматься тем, что полезно для страдающих людей».
- «Я был обижен тем, что они меня совсем не понимают, ибо я изучал медицину исключительно с целью быть всю жизнь деревенским, мужицким врачом, помогать бедным людям».
- «Полюбил страдание, так удивительно очищающее душу».
- «Тяжело переживаю смерть больных после операции, – писал епископ Лука

сыну. – Было три смерти в операционной, и они меня положительно подкосили. Тебе как теоретика неведомы эти мучения, а я переношу их все тяжелее и тяжелее... Молился об умерших дома, храма в Красноярске нет...».

• «Признать себя контрреволюционером я могу лишь в той мере, в какой это вытекает из факта проповеди Евангелия...».

• «Чрезвычайно тяжелый путь сельского хирурга-самоучки, который мне пришлось пройти, научил меня всему, чем хотелось бы теперь на склоне моей хирургической деятельности поделиться с молодыми товарищами, чтобы облегчить их трудные задачи».

ПРЕПОДАВАТЕЛЬ ГЛАЗАМИ СТУДЕНТОВ

У каждой группы студентов есть преподаватель, которого они считают одним из лучших. Безусловно, у каждого наставника свой подход и тактика общения со студентами.

на интересующие нас вопросы, помогает разобраться с материалом, без дополнительной интересной информации не оставляет ни одну тему.

ТАЛАНТЛИВЫЙ ПЕДАГОГ

Те, у которых мы учимся, правильно называются нашими учителями, но не всякий, кто учит нас, заслуживает это имя.

Гете

Терапия – это одна из важнейших, фундаментальных клинических наук. Без соответствующих знаний по терапии путь в мир медицины для нас закрыт. Для меня самым важным фактором успешного изучения дисциплины является преподаватель: строгий, но справедливый. Татьяна Васильевна не просто спрашивает материал, а дает нам информацию для размышления, приводит интересные примеры из практики, общается с нами и всегда внимательно слушает каждого студента.

Мы очень рады, что такой прекрасный человек и преподаватель ведет нас в мир медицины!

Екатерина Панюжева, I мед. ф-т, III курс

ПЛЕНУМ

ПРОДОЛЖАЯ ТРАДИЦИИ СВОИХ УЧИТЕЛЕЙ

21 сентября 2011 года состоялся расширенный пленум Харьковской областной ассоциации педиатров и ассоциации неонатологов, посвященный памяти члена-корреспондента АМН СССР, заслуженного деятеля науки и техники Украины, профессора **Владимира Александровича Белоусова**.

В.А. Белоусов возглавлял кафедру педиатрии Харьковского медицинского института с 1938 по 1965 год. Ученики Владимира Александровича вспоминают его высокий интеллект, умение генерировать блестящую научную мысль, сдержанность, ответственность перед самим собой в больших и малых поступках, абсолютную принципиальность во взаимоотношениях с коллегами и учениками. Многогранные интересы этого незаурядного человека подчинялись одному принципу – научная направленность всегда отвечала запросам практической медицины.

Продолжая традиции своих учителей, Харьковская областная ассоциация педиатров ежегодно проводит пленум ассоциации педиатров, посвященный памяти В.А. Белоусова, на котором обсуждаются актуальные проблемы педиатрии. В этом году дискуссия касалась вопросов интенсивной неонатологии: диагностики, лечения, постнеонатального мониторинга новорожденных с кардиальной патологией и бронхолегочной дисплазией. Научный интерес к этим проблемам инициировал создание на основной клинической базе кафедры педиатрии №1 и неонатологии ХМНУ первого в Украине областного кардиологического центра и областного центра диагностики и лечения детей с бронхолегочной дисплазией.

Клиническими базами кафедры являются ведущие родовспомогательные учреждения города – Областной клини-

ческий роддом, специализированный городской клинический роддом №5, Украинский научно-практический центр акушерства, гинекологии и репродуктологии. Кафедра осуществляет организационно-методическую, консультативную и практическую помощь неонатальной службе этих учреждений.

Реализация национального проекта «Новая жизнь» предполагает открытие в Харькове регионального и областного перинатальных центров. В рамках проекта предусматривается оснащение центров современным оборудованием для оказания высокоспециализированной медицинской помощи недоношенным новорожденным, а также организация обучающих программ, тренингов и семинаров для врачей и медицинских сестер. В связи с этим научные исследования кафедры связаны с новыми стратегиями интенсивной неонатологии и постнеонатального мониторинга детей с перинатальной патологией.

Присутствующие на расширенном пленуме неонатологи харьковских родильных домов, участковые педиатры, детские кардиологи и пульмонологи отметили высокий уровень докладов, всестороннее рассмотрение вопросов педиатрии с точки зрения практической медицины.

А.С. Сенаторова, председатель Харьковской областной ассоциации педиатров

И.Ю. Кондратова, секретарь ассоциации

ПИСЬМО-БЛАГОДАРНОСТЬ

Уважаемые руководители и преподаватели Харьковского национального медицинского университета!

Хочу рассказать вам о случае, который произошел 4 июля 2011 года, во время сильного шквала в Харькове, и выразить благодарность смелому студенту вашего университета Игорю Кравченко.

Так случилось, что я стала очевидцем происшествия, когда возвращалась с работы трамваем №16. В тот день погода резко испортилась, начался ливень с ветром. Не доезжая до остановки «Круглый Салтовский рынок» по улице Героев Труда, наш трамвай остановился из-за сильного потока воды. Движение транспорта было парализовано стихией. Кто-то из пассажиров крикнул, что надо вызвать скорую помощь, – в бурной реке дождевой воды он разглядел человека. Услышав это, молодой человек, сидевший рядом, тут же выскочил из вагона и бросился на помощь.

Из-за грозы что-то разглядеть за окнами трамвая было трудно, но вскоре я увидела, что из потока грязной воды пыталась выбраться женщина, однако сила течения не давала ей встать на ноги.

В трамвае осталась мать молодого человека, у которой я поинтересовалась его именем и местом учебы. Она рассказала мне, что сына зовут Игорь Кравченко, а учится он в Харьковском национальном медицинском университете на I медфакультете, IV курсе.

Мы оставались в вагоне, так как из-за сильного ветра и дождя было страшно выйти на улицу. Через 20-30 минут вернулся Игорь. Весь мокрый, он рассказал, что помог женщине: вытянул ее из потока воды и отвел к дому, где она живет.

Пассажиры трамвая поблагодарили Игоря за помощь человеку, а его мать – за хорошее воспитание сына. Спасибо университету, что в его стенах учатся и воспитываются такие смелые и отзывчивые студенты!

Ольга Кондратьевна Синькова,
очевидец происшествия

ВИТАЄМО!**Співробітниками ХНМУ одержано патенти на такі винаходи та корисні моделі:**

1. Спосіб лікування непрохідності загальної печінкової протоки. Автори: **В.В. Бойко, Р.М. Смачило, О.В. Малоштан, Н.М. Брицька**.
2. Спосіб лікування непрохідності гепатикохоледоха. Автори: **В.В. Бойко, Р.М. Смачило**.
3. Спосіб виконання гепатикоцистикоанастомозу. Автори: **В.В. Бойко, Р.М. Смачило, О.В. Малоштан, Н.М. Брицька**.
4. Спосіб прогнозування розвитку прееклампсії вагітних. Автори: **Ю.С. Парашук, О.П. Танько, Л.А. Вигівська, Є.Б. Радзішевська**.
5. Спосіб діагностики вторинної імунної недостатності у працівників виробництва простих поліефірів. Автори: **О.А. Наконечна, Ю.К. Резуненко, Д.І. Маракушин, С.О. Стеценко**.
6. Спосіб визначення функціонального класу серцево-судинної системи у дітей з природженими вадами серця. Автори: **М.О. Гончар, Г.С. Сенаторова, Є.Б. Радзішевська**.

7. Спосіб оцінки ефективності лікування хворих на хронічні обструктивні захворювання легень. Автори: **О.В. Веремієнко, Ж.Д. Семидоцька**.
8. Спосіб оцінки типу саморегуляції організму після фізичного навантаження у осіб молодого віку. Автори: **І.М. Ісаєва, В.Г. Самохвалов, О.Д. Булініна**.
9. Спосіб протезування повними знімними пластинковими протезами. Автори: **Г.Г. Гришанін, Н.В. Кричка, М.О. Волосатов, М.В. Кажочина**.
10. Спосіб оцінки відповідності зрілості імунної системи плодів та новонароджених терміну гестації. Автори: **Д.І. Галата, І.В. Сорокіна**.

Т.Г. Євтушенко, керівник служби інтелектуальної власності ХНМУ

ОСОБИСТІСТЬ

ПАМ'ЯТІ ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО-УРОЛОГА
В.І. ШАПОВАЛА

24 вересня виповнилося 10 років зі дня, коли спинилося серце одного з провідних вітчизняних учених-урологів, організатора охорони здоров'я, професора Володимира Івановича Шаповала. Він пройшов складний життєвий шлях від сільського фельдшера до керівника однієї з найбільших в Європі спеціалізованих клінік і отримав почесне місце в історії урологічної науки. Біографія Володимира Івановича є прикладом людської мужності, цілеспрямованості й відданості своїй справі.

В.І. Шаповал народився в селянській родині, закінчив фельдшерсько-акушерську школу і почав працювати молодшим медиком сільської лікарні, однак впровадити у практику отримані знання 17-літньому молодому фахівцю довелося вже в умовах Великої Вітчизняної війни. На окупованій території він став підпільним зв'язковим, а потім – бійцем партизанського загону ім. К. Ворошилова. Довелося йому не тільки брати участь у бойових діях, а й виконувати функції лікаря всіх спеціальностей, зокрема робити хірургічні втручання при різних пораненнях і захворюваннях. Цей досвід по-справжньому «екстремальної» медицини він вважав своїм найкращим надбанням.

У 1944 р. В.І. Шаповала зарахували студентом Чернівецького медичного інституту, який він закінчив із відзнакою, а надалі протягом кількох років виконував обов'язки хірурга, патологоанатома, судмедексперта і завідувача міськздорвідділом у м. Знаменка.

У 1951 р. він приїхав у Харків і вступив до клінічної ординатури на кафедрі урології Українського інституту удосконалення лікарів, після закінчення якої став асистентом кафедри факультетської хірургії Харківського медінституту. Викладав курс урології, займався науковою роботою, у 1958 р. захистив кандидатську дисертацію, а в 1965 р. – докторську. Наголошуючи на необхідності істотних реформ і перетворень у галузі спеціалізованої урологічної допомоги населенню, він переконував у їх доцільності і тих людей, від яких залежало втілення їх у життя. За ініціативою і під керівництвом проф. В.І. Шаповала спеціалізовані урологічні ліжка об'єднали у єдиний 150-ліжковий нефроурологічний центр, який став першим вузькоспеціалізованим медичним закладом на території СРСР. У центрі були відкриті перші на Лівобережній Україні спеціалізовані відділення – дитячої урології, фтизіоурологічне, надалі – онкоурологічне, андрологічне (вперше в СРСР), гемодіалізу, нефрологічне. Величезний науково-практичний потенціал лікувальної установи нового типу дозволив Володимирі Івановичу ініціювати в 1968 році відродження самостійної кафедри урології Харківського медичного інституту.

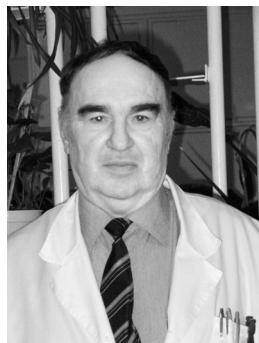
Колектив однодумців, очолюваний професором В.І. Шаповалом, проводив величезну організаційну, лікувально-діагностичну, наукову і навчальну роботу. Спектр наукових інтересів Володимира Івановича поширювався від запальних захворювань до променевої діагностики і космічної медицини. Він багато оперував, викладав, займався науковим пошуком, був блискучим хірургом, прекрасно володів усім обсягом не тільки урологічних, але і загальнохірургічних втручань. Тисячі харків'ян продовжують жити завдяки операціям, виконаним професором В.І. Шаповалом.

Володимир Іванович Шаповал пішов із життя 24 вересня 2001 року після тривалої хвороби. Практично до останнього дня він очолював створений ним центр, залишався на посадах почесного директора Харківського обласного клінічного центру урології і нефрології, професора кафедри урології і андрології медичного університету, голови Харківського відділення Асоціації урологів України.

Яскравий життєвий шлях заслуженого діяча науки України, доктора медичних наук, професора Володимира Івановича Шаповала – одна з насправді золотих сторінок нашої історії. За рішенням Кабінету Міністрів України Харківський обласний клінічний центр урології і нефрології в 2003 р. отримав ім'я свого засновника.

І.А. Гарагатий, професор

ПАМ'ЯТАЄМО

8 жовтня 2011 року після нетривалої хвороби на 71-му році пішов з життя доцент кафедри хірургії №2, кандидат мед. наук **Володимир Миколайович Шалдуга**.

Протягом тривалого часу В.М. Шалдуга вів педагогічну, наукову й клінічну діяльність. Крім роботи на кафедрі, він завідував відділенням гнійної хірургії ОКЛ м. Харкова. Діапазон його хірургічної діяльності включав операції на шлунку, різних відділах кишечника, жовчовивідних шляхах, щитоподібній та підшлунковій залозах, на органах грудної клітки та ін.

Володимир Миколайович був не просто прекрасним хірургом, але й дуже добрим лікарем, завжди уважним до хворих. Постійні консультації в клініці дозволяли підтримувати високу якість діагностичної й лікувальної діяльності, забезпечувати гарні показники, особливо з невідкладної хірургії. Його участь у консиліумах, обходах хворих у реанімаційному й хірургічних відділеннях клініки, розгляди важких випадків із лікарями всіх рівнів задавали тон грамотного й високопрофесійного ставлення до хворого.

Світла пам'ять про нашого вчителя, керівника, друга, товариша назавжди збережеться в наших серцях.

Співробітники кафедри хірургії №2 ХНМУ й хірургічної клініки ОКЛ

К 200-ЛЕТІЮ
СО ДНЯ РОДЖЕННЯПОСВЯТИВШИЙ
СЕБЯ ХИРУРГІИ

Адольф Карлович Струве родився в Лифляндії (Прибалтика) в 1811 г. в дворянській родині. Закінчив Дерптський університет, 3 года работав в качестве ассистента в хирургическом и повивальном отделениях клиники университета. В 1836 г. ему была присвоена степень доктора медицины.

В 1837 г. по распоряжению министра народного просвещения, учитывая желание А.К. Струве, он назначается адъюнктом в Харьковский университет. В характеристике, данной Дерптским университетом, отмечается его «ревностное исполнение обязанностей ассистента», обнаружившего практические дарования, «с похвальным успехом посвятившего себя медицинской практике и в особенности практической хирургии».

В 1838 г. назначается экстраординарным, а с 1842 г. – ординарным профессором кафедры теоретической хирургии. Курс теоретической хирургии читает по 6 часов в неделю, а с 1843 г. возобновляет чтение курса десмургии с учением о вывихах и переломах по 2 часа в неделю. С марта 1848 г. ему поручается и чтение курса внутренних болезней для студентов.

В 1855 г. заведует хирургическим отделением временного военного госпиталя в Харькове, в 1856 г. участвует в военных действиях Крымской компании, а после возвращения в Харьков ему поручается заведование хирургической клиникой университета, чтение хирургии с офтальмологией.

8 мая 1858 г. после смерти заведующего кафедрой теоретической хирургии проф. П.А. Нарановича А.К. Струве занимает его должность до конца 1859 г. В 1860 г. заведование кафедрой теоретической хирургии поручается молодому, перспективному проф. В.Ф. Грубе, а Адольф Карлович продолжает работу на кафедре до 1862 г. Выйдя в отставку с пенсией в размере годового оклада, переезжает в свое имение в Воронежской губернии. Умер в 1894 году.

В своих воспоминаниях современники характеризуют его как прекрасного преподавателя, хірурга, активного члена медицинского факультета Харьковского университета.

В.А. Сипливий, професор,
А.Г. Гузь, доцент

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

ЭФЕКТ МОЦАРТА

18 вересня у Харківській залі органної музики відбулося відкриття нового сезону циклу лекцій-концертів класичної музики для майбутніх батьків та маленьких дітей «Ефект Моцарта», складених із урахуванням впливу музики на емоційний і фізичний стан вагітної жінки та її майбутньої дитини.

Концерти відбуваються щомісячно в неділю в залі Харківської філармонії (о 14.00) та Органній залі (о 12.00). Розклад концертів дивіться на сайті університету kntu.kharkov.ua.

Докладніше про «Ефект Моцарта» буде надруковано у січневому номері – до дня заснування проекту.

К МЕЖДУНАРОДНОМУ ДНЮ МУЗЫКИ

Восприятие музыкального искусства в любом его проявлении совершенно невозможно без упоминания имени Вольфганга Амадея Моцарта – одного из величайших композиторов, когда-либо жившего на Земле.

Вольфганг Амадей Моцарт родился 27 января 1756 г. в Зальцбурге (ныне территория Австрии). Музыкальные способности композитора проявились в очень раннем возрасте, когда ему было около трех лет. Под руководством отца – Леопольда Моцарта – одного из ведущих европейских музыкантов своего времени, книга которого «Эссе об основах игры на скрипке» выдержала огромное количество изданий и была переведена на множество языков, в том числе и на русский, маленький Вольфганг за короткое время легко освоил основы игры на скрипке, органе и клавесине.

В 1762 г. отец Моцарта предпринял с сыном и дочерью Анной, которая также играла на клавесине, артистическое путешествие по Европе. Разъездная труппа семейства Моцартов, давая концерты даже в Лондоне и Париже, стала почти всеевропейской сенсацией. В возрасте 8 лет Вольфганг написал первую симфонию – простое и вместе с тем совершенное музыкальное произведение, которым до сих пор заслушивается весь мир.

В 12 лет Моцарт по повелению императора Иосифа II всего за несколько недель написал оперу «Притворная болезнь», которая, однако, не была исполнена по причине нежелания членов итальянской труппы исполнять музыку ребенка. К 17 годам творческое наследие композитора насчитывало уже 4 оперы, несколько духовых стихотворений, 13 симфоний, 24 сонаты и множество других небольших композиций.

ЛЮБИМЕЦ БОГОВ*

Чтобы озарять светом других, нужно носить солнце в себе.

Ромен Роллан

1777 г. подарил Моцарту встречу с будущей женой Констанцией, с которой композитор познакомился во время второго турне по странам Европы. Примечательно, что первоначально композитор добивался руки сестры Констанции Алоизии, а будучи ею отвергнутым, счастливо женился на ее сестре.

В 1779 г. Моцарт получил место придворного органиста в Зальцбурге. В этот период была написана и с огромным успехом поставлена в Мюнхене опера «Идомея», положившая начало формированию совершенно нового вида оперного искусства – лирико-драматического. Оставив через некоторое время место органиста в Зальцбурге и пользуясь скудными щедротами венского двора, Моцарт для обеспечения своей семьи зарабатывал частными уроками, сочинением легких пьесок, а также выступлениями на вечерах венской аристократии, для которых написал многочисленные концерты для фортепиано. С 1786 г. начинается неустанная деятельность Моцарта, которая, возможно, и была главной причиной расстройства его здоровья.

Примером невероятной быстроты сочинения стала опера «Женитьба Фигаро», написанная в 1786 г. всего за 6 недель. Первое представление оперы состоялось 1 мая 1786 г. в Вене. Премьера продолжалась вдвое больше положенного времени – практически каждая ария была исполнена на бис. Итогом необычайной популярности оперы стало появление императорского указа, запрещавшего оперным театрам слишком долгое исполнение произведений на бис.

Не успел соавтор Моцарта Лоренцо да Понте закончить либретто «Женитьбы Фигаро», как ему пришлось по требованию композитора спешить с либретто «Дон-Жуана», которое Моцарт писал для Праги. Опера, увидевшая свет в 1787 г., имела еще больший успех, чем «Женитьба Фигаро». Однако материальное положение композитора оставалось крайне плачевным – официальное звание придворного композитора, с содержанием в 800 флоринов, было весьма скромной наградой. В 1788 г., в течение полутора месяцев, Моцарт сочиняет 3 наиболее известные симфонии: №39 ми-бемоль мажор, №40 соль минор и №41 до мажор «Юпитер». Интересна история появления

названия 41-й Симфонии. Известно, что оно не принадлежит Моцарту, однако точные данные об этом до сих пор отсутствуют. Большинство исследователей сходятся на том, что это название симфонии дал лондонский импресарио И.П. Саломон, прославившийся устройством концертов Гайдна в Англии.

После смерти императора Иосифа II (1790 г.) материальное положение Моцарта оказалось настолько безвыходным, что он должен был уехать из Вены от преследований кредиторов и хоть немного поправить свои дела артистическим путешествием. Последними операми Моцарта были «Cosi fan tutte» (1790 г.), «Милосердие Тита» (1791 г.), написанная за 18 дней для коронации императора Леопольда II и, наконец, «Волшебная флейта» (1791 г.), завершающая фантастическую четверку опер композитора.

Моцарт много работал для церкви и одним из величайших образцов его работы в этой области стало возвышенное миниатюрное хоровое сочинение «Ave verum corpus» (1791 г.), каждая секунда которого поистине божественна. Последним произведением композитора является величественно-горестный «Реквием», история написания которого необычна. Незадолго до смерти композитора посетил таинственный незнакомец и заказал ему «Реквием» (траурную заупокойную мессу). Как установили биографы Моцарта, это был граф Франц фон Вальзегг-Штуппах, решивший выдать купленное сочинение за свое собственное. Недобрые предчувствия, связанные с написанием «Реквиема», не покидали Моцарта на протяжении всей работы над произведением – композитору казалось, что эту заупокойную мессу он пишет для самого себя...

Умер Моцарт 5 декабря 1791 г. предположительно от болезни, вызванной почечной инфекцией. Среди иных возможных причин смерти композитора до сих пор известна версия об отравлении Моцарта масонами или другим известным австрийским композитором – Антонио Сальери. Тезис отравления положен в основу трагедии А.С. Пушкина «Моцарт и Сальери».

Материал подготовила **Наталья Загородняя**,
врач-интерн

* одно из значений имени Амадеус (лат.) – «любимец богов».

ЛИТЕРАТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ

РАННЯЯ ОСЕНЬ

Ранняя осень любви умирающей.
Тайно люблю золотые цвета
Осени ранней, любви умирающей.
Ветви прозрачны, аллея пуста,
В сини бледнейшей, веющей, тающей
Странная тишь, красота, чистота.

Листья со вздохом, под ветром, их
нежащим,
Тихо взлетают и катятся вдаль
(Думы о прошлом в видении
нежащем).
Жить и не жить — хорошо и не жаль.
Острым серпом, безболезненно
режущим,
Сжаты в душе и восторг и печаль.

Ясное солнце — без прежней
мятежности,
Дождь — словно капли струящихся рос
(Тонкие ласки без прежней мятежности),
Запах в садах доцветающих роз.
В сердце родник успокоенной нежности,
Счастье — без ревности, страсть — без
угроз.

Здравствуй, дни голубые, осенние,
Золото лип и осин багрянец!
Здравствуй, дни пред разлукой,
осенние!
Бледный — над яркими днями — венец!
Дни недосказанных слов и мгновения
В кроткой покорности слитых сердец!

Валерий Брюсов

Рубрику веде проф.
В.О. Коробчанський

Афонія (від грец. arhonia – німота, безмовність) – втрата звучності голосу при збереженні шепоту внаслідок ураження нервової системи або захворювання.

НАУКОВИЙ ВІДДІЛ ПОВІДОМЛЯЄ:

З 3 по 28 листопада в Україні відбудуться такі виставки, з'їзди, конгреси, симпозиуми та науково-практичні конференції:

1. V з'їзд мікробіологів, епідеміологів, паразитологів України «Проблеми та еволюція епідеміологічного процесу і паразитарних систем провідних інфекцій сучасності» (23-25 листопада, м. Харків).
2. Науковий **симпозіум** з міжнародною участю «Інтеграція лабораторної інформації в діагностику, лікування та профілактику» (17-18 листопада, м. Київ).
3. Науковий симпозіум з міжнародною участю «Медичні та соціальні аспекти реабілітації в неврології, психіатрії та наркології» (24-26 листопада, м. Київ).
4. Науково-практична **конференція** з міжнародною участю «Сучасні технології в діагностиці та лікуванні гастроентерологічних хворих» (3-4 листопада, м. Дніпропетровськ).
5. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Тенденція розвитку стоматологічної допомоги населенню України у світлі сучасних організаційних та технологічних стандартів» (3-4 листопада, м. Одеса).
6. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Інсульт. Експертні питання» (3-4 листопада, м. Київ).
7. Науково-практична конференція «Мульти-

МОЛОДОМУ НАУКОВЦЮ

МЕДИЧНИЙ НАУКОВИЙ КЛУБ

Якщо Ви — починаючий науковець і потребуєте допомоги у Вашій науковій праці або вже сформований вчений, компетентний спеціаліст та прагнете визнання, чи науковий керівник і бажаєте, щоб Ваші учні не завдавали Вам клопоту, проте були гідні Вас, а може Ви просто ерудит, який захоплюється наукою і хоче власноруч зробити відкриття, справді потрібні практичний медичні, тоді медичний науковий клуб — це саме те, що Ви шукали!

Медичний науковий клуб був заснований декількома активістами, які хотіли, щоб науковці могли, так би мовити, якось полегшити життя одне одному, аналізуючи, систематизуючи та узагальнюючи методичний досвід проведення наукових досліджень у найрізноманітніших галузях медицини. Сталося це наприкінці 2009 року, а вже перше відкрите засідання відбулося 26 грудня цього ж року, що можна вважати днем народження клубу. Кістяк організації складають молоді науковці Харківського національного медичного університету. Клуб почав швидко набувати популярності серед науковців Харківщини та інших регіонів України й країн СНД, постійно збільшуючи кількість своїх членів.

Наразі клуб не має чіткої вертикалі керівництва, а побудований на координуванні активом, між членами якого розподілені певні функції щодо організаційних питань, налагодження взаємодії та ін.

Медичний науковий клуб — некомерційна громадська організація, діяльність якої організовано та здійснюється її членами і яка є повністю незалежною, аполітичною та не пов'язаною з інтересами жодної впливової особи.

Основною концепцією, а скоріше метою діяльності клубу є підвищення якості життя та наукової продукції його членів. Основний засіб — взаємодопомога. Найбільше в медичному науковому клубі цінується активність, чесність, ініціативність та прагнення до взаємодії. Форма роботи клубу складається з трьох основних частин. По-перше, це особисті зустрічі між членами розв'язання

питань, консультації та навчання. Другою важливою частиною є колективні засідання, тренінги, майстер-класи. Третньою складовою є різноманітні заходи, такі як екскурсії, форуми, організація дозвілля та багато іншого.

Принаймні раз на місяць відбуваються засідання клубу. Вони бувають відкритими — для всіх охочих, та закритими — тільки для членів клубу. На відкрите засідання може завітати кожний бажаючий абсолютно безкоштовно і без жодних перешкод. Якщо людина перебуває в іншому місті чи не може бути присутньою, можливий варіант дистанційної участі, яка здійснюється за допомогою двосторонньої онлайн Інтернет-трансляції. Тривалість засідання складає близько двох годин, протягом яких присутні знайомляться з діяльністю клубу та одне з одним, відбувається спілкування з гостями-експертами, здійснюється тематичні повідомлення, обмін думками тощо.

Членство в клубі передбачає чотири можливі варіанти: відвідувач, учасник, VIP та актив. Кожен з видів має свої особливості та переваги. Щоб отримати членство треба зв'язатися особисто з членами активу клубу або прийти на відкрите засідання.

Кожний член, за бажанням, має змогу отримати супровід або навчання з методології наукової діяльності, письмової або усної мовної практики, використання інформаційних технологій, скористатися представленням інтересів у громадських і державних установах, технічною допомогою тощо. Також у клубі проводяться екскурсії в науково-дослідні центри, лабораторії, зустрічі з відомими науковцями. Членам доступні методичні матеріали з бібліотеки клубу, а також знижки на велику кількість товарів та послуг від партнерів.

Загалом, медичний науковий клуб є практично ідеальним місцем для успішної діяльності молодого науковця, у чому кожен особисто може пересвідчитись, завітавши до нього.

Детальніша інформація – на сайті клубу:
<http://medscience.info/>

фокальний атеросклероз: епідеміологія, діагностика, лікування» (8 листопада, м. Київ).

8. Науково-практична конференція «Сучасні засоби дослідження в морфології» (10-11 листопада, м. Луганськ).
9. Науково-практична конференція з міжнародного участю «Здоров'я працюючих» (10-11 листопада, м. Донецьк).
10. Науково-практична конференція «Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи» (10-11 листопада, м. Житомир).
11. Науково-практична конференція з міжнародного участю «Невиношування вагітності і проблеми виходування дітей з малою масою тіла» (10-11 листопада, м. Київ).
12. Науково-практична конференція з міжнародного участю «Актуальні питання медичної мікології» (11 листопада, м. Чернівці).
13. Науково-практична конференція з нагоди Дня діабету (14 листопада, м. Київ).
14. Науково-практична конференція з міжнародного участю «Якість життя як критерій оцінки стану здоров'я дітей та підлітків» (16-17 листопада, м. Харків).
15. Науково-практична конференція з міжнародного участю «Актуальні питання ендокринології та ендокринної хірургії» (17-18 листопада, м. Київ).
16. Науково-практична конференція з міжнародного участю «Дні гастроентерології в Україні»

(17-18 листопада, м. Київ).

17. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні досягнення фармацевтичної технології» (21-22 листопада, м. Харків).
18. Науково-практична конференція «Первинна та вторинна профілактика серцево-судинних уражень: дійсність та перспективи розвитку» (22 листопада, м. Донецьк).
19. Науково-практична конференція «Епідеміологія, імунопатогенез, діагностика, лікування хламідозу та TORCH-інфекцій» (23-24 листопада, м. Київ).
20. Науково-практична конференція «Сучасні мікроназви технології в хірургії та гінекології» (24-25 листопада, м. Київ).
21. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні інфекційні захворювання. Клініка, діагностика, лікування та профілактика» (24-25 листопада, м. Київ).
22. Науково-практична конференція «Сучасні методи діагностики та лікування ускладнень цукрового діабету» (24-25 листопада, м. Київ).
23. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Біофармацевтичні особливості створення лікарських препаратів в аспекті їх медичного застосування» (інтернет-конференція) (28 листопада, м. Харків).

■ КЛУБ ВЕСЕЛЫХ И НАХОДЧИВЫХ

ЖЕМЧУЖИЦА У МОРЯ

С 27 сентября по 2 октября в городе Затока Одесской области прошел XVIII Всеукраинский фестиваль команд КВН «Жемчужина у моря – 2011». На теплом морском берегу, в гостеприимном пансионате «Рута», фестиваль традиционно собирает как опытные команды, так и новичков КВНовского движения.

Чсть сыграть в юбилейной 50-й игре выпала командам-финалистам «Кубка веселого народа»: «Осторожно, харьковчане!» (Харьков), «С большой буквы» (Луганск), «А.П.К.» (Симферополь) и «Полигон» (Острог). Право на выход в финал кубка команды получили за время выступления в прошедшем игровом сезоне.

Игра состояла из четырех конкурсов – визитки на тему «Как сдать экзамены?», разминки «Где отдохнуть студенту?», импрови-

зационного конкурса и домашнего задания «Сон в летнюю ночь». Команды демонстрировали разноплановые образы и многогранность юмористической мысли, шли на эксперименты, эпатировали одесских зрителей и, конечно, радовали зал своим неповторимым юмором.

В результате I место в турнирной таблице и почетное звание чемпиона «Кубка веселого народа – 2011» завоевала команда Харьковского национального медицинского университета «Осторожно, харьковчане!». Кубок команде вручил президент Ассоциации КВН Украины Михаил Агранат. Кроме того, харьковчане стали победителями видеоконкурса «КВНщик – 2011», чья работа, по мнению жюри, была лучшей.

Поздравляем победителей!

Наталья Заривчацкая, врач-интерн

НАШИ ДЕВУШКИ ШУТЯТ ЛУЧШЕ ВСЕХ!

3 июля на берегу Черного моря в курортном городе Грибовка Одесской области стартовал официальный международный фестиваль команд КВН «Открытый кубок украинских лиг АММК». За семь дней фестиваля в полуфиналы официальных лиг и за право обладать главным призом фестиваля – Кубком украинских лиг, сошлось до полусотни различных команд с территории всего СНГ. Наш университет на столь высоком уровне представляла молодая и перспективная женская команда КВН «140/80».

Кубок организован четырьмя официальными лигами КВН АММК, которые действуют сейчас на территории Украины: Первой украинской, Слобожанской, Днепропетровской и «Европа». Отсюда и название «Открытый Кубок официальных украинских лиг КВН АММК», а сокращенно «Кубок украинских лиг». Именно поэтому на кубке наряду с командами, у которых уже большой опыт практики игр в телевизионных лигах КВН АММК, в кубке украинских лиг участвовали и совсем молодые команды, таким образом получая огромный опыт выступлений в подобных мероприятиях на больших сценах.

Сам же фестиваль состоял из двух отборочных туров и непосредственно финальной части фестиваля гала-концерта.

Барьером для команд, приехавших покорять КВНовский Олимп, стали два тура, за время которых из множества команд, представляющих совершенно разные стили юмора, выбирали лучшие для выступления в гала-концерте под открытым небом у самого берега Черного моря. Наша команда «140/80» успешно справилась с этим заданием, очаровав своим женским обаянием членов жюри и зрителей, а после выступления в финале получила полностью заслуженную путевку в 1/2 финала Межрегиональной Днепропетровской Лиги КВН. Желаем девушкам удачи, и с нетерпением ждем их следующих побед!

Ярослав Денисенко,
директор команды «140/80»

Вывавшиеся в лето

Команда «140/80» с членом жюри С. Лавриком

Я. Денисенко с участницами команды

ЮВІЛЯРИ

У жовтні відзначають ювілей: професор кафедри терапевтичної стоматології **Галина Федорівна Катурова**, викладач кафедри мовної підготовки іноземних громадян **Лариса Іванівна Мінакова**, асистент кафедри пропедевтики педіатрії №1 **Ганна Дмитрівна Морозова**, старший диспетчер **Людмила Михайлівна Воробйова**, кухар 3-го розряду **Галина Олександрівна Шклярська**, завідувач кафедри нейрохірургії **Володимир Олександрович П'ятикоп**, доцент кафедри стоматології дитячого віку, дитячої щелепно-лицевої хірургії та імплантології **Олександр Васильович Самсонов**, доцент кафедри загальної хірургії №2 **Анатолій Гаврилович Гузь**.

*Прийміть від колективу ХНМУ щирі вітання
і побажання міцного здоров'я, щастя, оптимізму,
насаги та родинного затишку.
Хай у Вашій оселі завжди панують любов,
злагода та сімейне благополуччя.*

МОВОЮ ФОТО

ОСЕННИЕ ОБЛАКА

Авторские фото доцента каф. микробиологии, вирусологии и иммунологии **Н.И. Коваленко**

«Медичний університет»
Регістраційне свідоцтво ХК № 193 від 29 червня 1994 р.
Засновник – Колектив Харківського національного
медичного університету.
Газета виходить один раз на місяць
Адреса редакції: 61022, Харків, пр. Леніна, 4.
Гол. корпус, 5 поверх, тел. 707-73-60
e-mail: redakt@knmu.kharkov.ua
www.knmu.kharkov.ua

Підписано до друку 24.10.2011. Формат 60 x 90/4.
Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний.
Умов. друк. арк. 4. Обл.-вид. арк. 4,5.
Тираж 500 прим. Зам. № 1024-01.
Видання підготовлено та надруковано
у ТОВ ВПП «Контраст».
61166, м. Харків, пр. Леніна, 40,
т. (057) 719-49-13, 717-76-51

Регістраційне свідоцтво ДК № 178 від 15.09.2000
За точність викладення фактів відповідальність несе
автор. Рукописи не рецензуємо й не повертаємо. Точка
зору авторів публікацій може не збігатися з позицією
редакції. Передрук лише з дозволу редакції газети.

Редактор В. Захаревич
Коректори М. Тарасенко, О. Турута,
Є. Рубцова